

27.11.2023 LUONNOS

Liite 2

Palvelun erityiset ehdot asumisen tuki

- OSA 1 Asumisen tuki omaan kotiin
- OSA 2 Asumisen tuki palveluntuottajan asuntoon
- OSA 3 Lapsen asumisen tuki omaan kotiin
- OSA 4 Lapsen asumisen tuki ryhmäkodissa

Sisällys

1. Palvelun erityisten ehtojen merkitys	3
2. Hankinnan kohde	3
3. Palvelun yleiskuvaus ja tarkoitus	4
4. Palveluluokat 7	
5. Tukitoimet ja työmenetelmät	14
6. Asiakkaan terveydenhuollon ja kuntoutuksen tuki	17
7. Asumisen tuen toteuttamissuunnitelman tarkempi sisältö	19
8. Asiakkaan itsemääräämisoikeus asumisen tuen palvelussa	20
9. Toimintayksikön erityisosaaminen	21
10. Asiakkaan palvelun keskeytyminen ja päättymisen	22
11. Palveluntuottajan asunnot ja muut palvelut	23
12. Henkilöstö 27	

LUONNOS

1. Palvelun erityisten ehtojen merkitys

Tämä liite sisältää hankinnan kohteena olevien asumisen tuen palveluiden erityiset ehdot. Asumisen tuen palvelussa on lisäksi noudatettava liitteen Palvelujen yleiset ehdot mukaisia ehtoja. Palveluiden yleisiin ja erityisiin ehtoihin yhdessä viitataan nimellä ”palvelukuvaus”.

Erytyiset ehdot ja yleiset ehdot muodostavat yhdessä hankinnan kohteena olevien palvelujen vähimmäisvaatimukset. Erytyiset ehdot ovat ensisijaiset suhteessa yleisiin ehtoihin, jos ehdot ovat ristiriidassa keskenään.

Palveluntuottajan on toteutettava palvelu vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Kaikki palvelukuvausten mukaiset tehtävät ja toiminnallisuudet, palveluntuottajan tarjoama laatu ja erityisosaamiset sisältyvät palvelun hintaan, ellei palvelukuvauksessa tai tarjouspyynnössä ole erikseen muuta mainittu. Palvelukuvaukset ovat sopimuksen liite.

2. Hankinnan kohde

2.1. Hankinnan kohde ja osat

Hankinnan kohteena ovat vammaisten henkilöiden asumisen tuen palvelut. Palvelut perustuvat vammaispalvelulakiin. Palveluja voidaan järjestää myös sosiaalihuoltolain perusteella.

Asumisen tukeen voidaan liittää tarvittaessa terveydenhuoltolain perusteella kotiin järjestettäviä terveydenhuollon palveluita taikka sosiaalihuoltolain tai muiden lakien perusteella järjestettäviä palveluita siten, että ne muodostavat henkilön yksilöllisten tarpeiden mukaisen palvelukokonaisuuden.

Palvelu toteutuu seuraavissa osissa:

Asumisen tuki

OSA 1 Asumisen tuki omaan kotiin

OSA 2 Asumisen tuki palveluntuottajan asuntoon

OSA 3 Lapsen asumisen tuki omaan kotiin

OSA 4 Lapsen asumisen tuki ryhmäkodissa

Palvelun osat yhdessä jatkossa myös ”palvelut”.

Kukin hankinnan osa toteutuu useammassa palveluluokassa, jotka on kuvattu luvussa 4. Asiakkaan palvelun yksilöllinen sisältö perustuu kunkin asiakkaan sosiaalihuoltolain tarkoittamaan palvelutarpeen arviointiin ja asiakassuunnitelmaan ja niiden perusteella määriteltävään palveluluokkaan. Asiakaskohtaisen palvelun hinta perustuu hankinnan osaan ja asiakkaan palveluluokkaan.

Palvelu on tuotettava vähintään suomen kielellä.

2.2. Valittavat palveluntuottajat

Tilaaja valitsee kaikki vähimmäisvaatimukset täyttävät ja tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen jättäneet palveluntuottajat tuottamaan palvelua. Palveluntuottajien etusijajärjestys hankinnassa muodostuu kokonaistaloudellisen edullisuuden (hinta ja laatu) perusteella. Asiakaskohtaisen palveluntuottajan valinta tehdään osallistumispyynnön liitteen Palveluntuottajarekisterin periaatteet luvun 6 Palveluntuottajan ja palvelun valinta mukaisesti.

Osatarjous on sallittu erikseen jokaisen osan osalta. Luvun 4 mukaiset palveluluokat ovat erikseen tarjottavissa sen mukaan, kuin tarjouspyynnössä on tarkemmin määritelty.

3. Palvelun yleiskuvaus ja tarkoitus

Palvelun yleiskuvausta on noudatettava soveltuvin osin kaikissa palvelun osissa.

3.1. Asumisen tuen tarkoitus ja tavoite

Asumisen tuen tarkoituksena on turvata vammaisen henkilön itsenäisen elämän mahdollistava, päivittäisissä toimissa tarvittava apu ja tuki. Asumisen tuki on jatkuvaa tai pysyväisluonteista tukea, joka voi olla määrältään runsasta tai myös vähäisempää, mutta silti sellaista tukea, jota ilman vammaisen henkilö ei selviä. Kyseessä on pääsääntöisesti pitkäaikainen palvelu, jossa pysyvyys ja jatkuvuus ovat tärkeitä.

Asumisen tuella on tarkoitus vastata asiakkaiden asumiseen liittyviin, yksilöllisiin palvelujen ja tuen tarpeisiin. Palvelu toteutuu asiakkaan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena voi olla esimerkiksi asiakkaan aiempaa parempi itsenäinen suoriutuminen tai nykyisen toimintakyvyn säilyttäminen.

Palvelulla vastataan asiakkaan tarpeisiin asumiseen liittyvissä päivittäisissä toimissa, asumiseen liittyvässä asioinnissa sekä asumiseen liittyvissä muissa toiminnoissa. Palvelun tarkoituksena on mahdollistaa ja tukea asiakkaan itsenäistä suoriutumista, kuntoutumista, elämänhallintaa ja osallisuutta yhteiskuntaan riippumatta hänen toimintakyvystään.

Asumisen tuen tarkoituksena on tukea ja edistää asiakkaan itsemääräämiskyvyn toteutumista. Tarkoituksena on asiakkaan osallisuuden vahvistaminen kaikilla tasoilla: suhteessa läheisiin ja lähiyhteisöön, opintoihin, työelämään ja yhteiskuntaan.

3.2. Lapsen asumisen tuki

Lapsen asumisen tuen tarkoituksena on asumisen tuen sisältöjen lisäksi ensisijaisesti turvata lapsen asuminen kotona oman perheensä kanssa. Lapsen palveluilla turvataan lapselle asumismuodosta riippumatta hänen ikäänsä ja kehitysvaiheeseensa nähden tarpeellinen hoito ja huolenpito, osallisuuden toteutumisen tuki sekä turvallinen kasvuympäristö. Lapsen palvelu toteutetaan tiiviissä yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Huoltajat vastaavat lapsen huollosta ja lasta koskevasta päätöksenteosta lapsen huollosta ja tapaamis-oikeudesta annetun lain 1 §:n mukaisesti.

Lapsen asumisen tuessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen hoidosta ja huolenpidosta vastaavien työntekijöiden pysyvyyteen.

Lapsen asumisen tuki on järjestettävä niin, että sillä tuetaan lapselle tärkeitä ihmissuhteita.

3.3. Asumisen tuen toteutus

Asumisen tuki asiakkaan omaan kotiin

Asumisen tuki voidaan toteuttaa asiakkaan **omaan kotiin**. Omalla kodilla tarkoitetaan tavallista yksityisasuntoa, useamman henkilön yhteistä asuntoa, (ns. kimppa-asumista) tai vastaavia muun kuin palveluntuottajan järjestämää asuntoa.

Asumisen tuki palveluntuottajan asuntoon

Asumisen tuki voidaan toteuttaa **palveluntuottajan järjestämään asuntoon**. Palveluntuottajan järjestämällä asunnolla tarkoitetaan palveluntuottajan

järjestämään **yksittäistä asuntoa, asuntoa** useiden asuntojen muodostamassa **asuntoryhmässä, asuntojen verkostossa tai asumisyksikössä.**

Ryhmämuotoinen asumisen tuki voi toteutua asumisyksikössä tai ryhmäkodissa. Ryhmämuotoisessa asumisessa asunto kuuluu aina asumisen tuen kokonaisuuteen, vaikka se vuokrattaisiin erilliseltä vuokranantajalta. Asunnot, myös ryhmämuotoiset ratkaisut, tulisi ensisijaisesti integroida normaaliin asuntokantaan.

3.4. Asumisen tuen sisältö

Asumisen tukeen kuuluu asiakkaan tarpeen mukainen päivittäinen hoiva ja huolenpito, sekä toimintakykyä ja terveyttä ylläpitävä ja edistävä toiminta tämän palvelukuvauksen mukaisesti. Siihen voi sisältyä asiakkaan turvallisuutta varmistavaa valvontaa. Palvelu toteutuu asiakkaan tarpeen ja toiveiden mukaisesti ohjaamalla, tukemalla ja konkreettisesti avustamalla.

Asumisen tukeen kuuluu ohjaus, tuki ja apu kodin ulkopuolisten palvelujen käyttämiseen, talousasioiden hoitamiseen ja asiakkaalle kuuluvien etuuksien ja tukien saamiseen.

Ryhmäkodissa tai asumisyksikössä toteutuvaan asumisen tukeen kuuluu myös virkistys- ja harrastustoiminnan järjestäminen. Asiakas valitsee itse, mihin toimintoihin hän haluaa osallistua. Tarvittaessa asiakkaita tulee motivoida vapaa-ajan toimintoihin osallistumiseen. Virkistys- ja harrastustoiminta voi liittyä esimerkiksi kulttuuriin, liikuntaan tai osallisuuden vahvistamiseen.

Asiakkaiden ollessa lomalla esimerkiksi työstä, opinnoista, työ- tai päivätoiminnasta, palveluntuottaja järjestää asiakkaille vapaa-ajantoimintaa asumisyksikössä ja sen ulkopuolella. Loma-ajan toiminta voi liittyä esimerkiksi lähiympäristöön tai vuodenaikojen mukaisiin tapahtumiin.

Omaan asuntoon toteutettavassa asumisen tuen palvelussa palveluntuottajan tehtävänä on tukea asiakkaiden harrastuksia ja virkistystoimintaan osallistumista. Palveluntuottajalla ei ole kuitenkaan velvoitetta järjestää näitä palveluja.

Jos asiakas on arkipäivisin pääsääntöisesti kodin ulkopuolisessa toiminnassa, hänen on aina voitava halutessaan olla päivät myös omassa kodissaan ja saada tarvitsemansa hoito ja huolenpito ilman, että tästä aiheutuu tilaajalle lisäkustannuksia.

Asumisen tukeen kuuluu tarvittaessa asiakkaan ateria-, vaatehuolto, peseytymis-, ja siivouspalveluita, jotka toteutuvat joko tarjoamalla asiakkaalle apua ja ohjausta niiden suorittamisessa taikka puolesta tekemällä elleivät asiakkaan voimavarat ole riittävät.

Asumisen tukeen kuuluu suunnittelu ja yhteistyö tilaajan, asiakkaan ja asiakkaan läheisten sekä asiakkaan verkostojen kanssa siten kuin palvelukuvaus -liitteissä on tarkemmin kuvattu.

4. Palveluluokat

4.1. Palveluluokkien yleinen lähtökohta

Palvelu on porrastettu palveluluokkiin asiakkaan tarvitseman palvelutarpeen mukaisesti. Palvelun on toteuduttava asiakkaan palveluluokan mukaisesti. Asiakkaan palveluluokka muodostaa asiakaskohtaisen palvelun hinnan perusteena.

Palveluluokan perusteena on asiakkaan henkilökohtaisen avun, tuen ja ohjauksen tarve (välitön tuen tarve), joka pohjautuu asiakkaan keskimääräiseen tarpeeseen. Asiakkaan palveluluokka määrittää asiakkaan välittömän tuen keskimääräisen määrän. Asiakkaan tuen tarve arvioidaan asiakkaan sosiaalihoitolain tarkoittamassa palvelutarpeen arvioissa ja asiakassuunnitelmassa. Palvelua voidaan toteuttaa etäpalveluna liitteen Palvelun yleiset ehdot kohdan 5 mukaisesti.

Palveluun kuuluu olennaisena piirteenä asiakkaan palvelutarpeen yksilöllisesti vaihteleva luonne, joka palveluntuottajan on huomioitava hinnoittelussaan.

Asiakkaan palvelutarve voi vaihdella eri aikoina ja päivinä esimerkiksi somaattisen sairauden, erityisen elämäntilanteen tai tapahtuman takia tai muusta vastaavasta syystä. Asiakkaan palveluluokan mukainen keskimääräinen palvelutarve tasoittuu vuorokauden, viikon tai kuukauden jaksossa, asiakassuunnitelman laatimisen yhteydessä sovittavalla tavalla.

Palveluluokan mukainen tuntimäärä ei muodosta asiakkaan jaksokohtaista enimmäistuntimäärää, vaan palveluntuottajan on huomioitava palvelun joustavuus ja yksilöllisyys ja varauduttava palveluntarpeen lyhytaikaiseen vaihteluun. Palveluluokan mukaisen tuntimäärän alaraja muodostaa asiakkaan välittömän tuen määrän alarajan, johon asiakkaalla on aina oikeus.

Palveluntuottajan on kirjattava välittömän tuen toteutuminen siten, että toteutuminen voidaan luotettavasti todeta.

Palveluntuottajan on huolehdittava, että asiakkaan palveluluokka ja sen mukainen välittömän tuen määrä on henkilöstöllä tiedossa.

Palveluluokkien sanalliset kuvaukset ovat esimerkkejä tyyppisistä tilanteista ja yksittäisillä asiakkailla voi olla muitakin kuin esimerkeissä mainittuja tuen tai avun tarpeita.

4.2. Avustamisen vasteajat

Palveluntuottaja hankkii, ylläpitää ja huoltaa tarvittaessa kutsujärjestelmän vaikeavammaisten asumispalveluyksiköissä asuville asiakkaille. Palveluntuottajan asunnossa asuvalle asiakkaalle on mahdollistettava vastavuoroinen puhe- ja/ tai näköyhteys henkilökuntaan puhelinyhteyden tai muun kutsujärjestelmän avulla. Tilaaja ja palveluntuottaja sopivat kunkin asiakkaan tarpeisiin vastaavasta menettelystä.

Asiakkaan kiireellinen avustaminen on toteutettava välittömästi. Kiireellistä avustamista edellyttää esimerkiksi avustaminen wc-käynneillä, putoamisvaara, kaatuminen, haasteelliseen käyttäytymiseen liittyvä vaaratilanne tai muu näihin rinnastuva. Häätapauksissa palveluntuottaja ottaa yhteyden hätäkeskukseen tai sosiaalipäivystykseen.

Palveluntuottajan on ylläpidettävä asiakaskohtaista kutsuihin vastaamisen vasteaikaraporttia luotettavalla menetelmällä. Palveluntuottaja luovuttaa tilaajalle pyydettyä kutsujärjestelmän vasteaikaraportin.

4.3. Palveluluokan määrittely ja määräaikainen lisätuki

Tilaaja määrittelee asiakkaan palveluluokan asiakasta ja palveluntuottajaa kuultuaan palvelun alkaessa ja tarvittaessa myöhemmin. Jos asiakkaan tarpeessa tapahtuu pidempiaikaisia muutoksia, palveluluokkaa päivitetään. Pidempiaikaisena muutoksena ei pidetä ainakaan muutosta, jonka ennakoitu kesto on alle neljä (4) viikkoa. Asiakkaan loma työstä, opinnoista, työ- tai päivätoiminnasta tai vastaavasta ei muodosta perustetta palveluluokan muuttamiselle.

Tilaaja voi muuttaa asiakkaan palveluluokkaa siten, että muutos on voimassa toistaiseksi tai määräajaksi. Määräaikainen palveluluokan muutos on voimassa tilaajan määrittelemän ajan, kuitenkin enintään kolme (3) kuukautta.

Tilaaaja voi ottaa käyttöön asiakaskohtaisen *määräaikaisen lisätuen*. Määräaikainen lisätuki kohdistuu yksittäiselle asiakkaalle ja sen avulla on tarkoitus vastata asiakkaan lisääntyneeseen tuen tai avun tarpeeseen, joka on luonteeltaan väliaikainen. Määräaikainen lisätuki on tuntihintaperusteinen palveluntuottajan tarjouksen mukaisesti.

4.4. Luokka 1: Tuntihinnoiteltu palvelu 1-3 tuntia/ käynti

Asiakkaalla on kyky selvitä useimmista päivittäisistä arkielämän toimista lähes itsenäisesti. Asiakas voi tarvita säännöllistä ohjausta ja tukea joihinkin arjen toimintoihin. Asiakkaalla voi olla satunnaisesti tuen tarpeita esimerkiksi liikkumisessa uusilla reiteillä, kirjoitetun tiedon ymmärtämisessä, uusissa sosiaalisissa tilanteissa tai joissakin arjen toiminnoissa.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon.

Asiakkaan avun ja tuen tarve, määrä ja toteuttamisaika pystytään sopimaan etukäteen. Säännölliset palveluajat voivat perustua asiakkaan viikkosuunnitelmaan tai vastaavaan.

Tilaaaja hankkii tuntihinnoiteltua palvelua asiakkaille, joiden tuen tarve on keskimäärin enintään kolme (3) tuntia /käyntikerta. Käyntejä voi olla yhtenä tai useampana viikonpäivänä.

Luokka 1 sisältää ennalta sovitut viikoittaiset käynnit, jotka voivat toteutua asiakkaan kotona tai muussa asiakkaan määrittämässä ympäristössä. Yhden käynnin kesto on 1-3 tuntia.

Palvelun hinnan perusteena on asiakaskohtaisesti sovittu tuntimäärä. Tilaaaja määrittelee välittömän tuen tuntimäärän jaksokohtaisesti (tuntia/vuorokausi, tai tuntia/viikko).

Palvelun hinnan perusteena on asiakaskäyntien kestonmukainen tuntimäärä. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

4.5. Luokka 2: Enintään 2 tuntia / vrk

Asiakkaalla on kyky selvitä päivittäisistä arkielämän toimista melko itsenäisesti, mutta hän voi tarvita satunnaisesti apua ja tukea esimerkiksi

liikkumisessa uusilla reiteillä, kirjoitetun tiedon ymmärtämisessä ja uusissa sosiaalisissa kontakteissa tai arjen päivittäisissä toiminnoissa.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon.

Asiakkaan avun ja tuen tarve, määrä ja toteuttamisaika pystytään sopimaan yleensä etukäteen. Säännölliset palveluajat voivat perustua asiakkaan viikkosuunnitelmaan tai vastaavaan. Asiakkaalla on säännöllisen avun ja tuen tarpeen lisäksi tarpeita, joihin on vastattava tilanteen edellyttämällä tavalla.

Avuntarve sisältää tukea enintään kaksi (2) tuntia päivässä tai 14 tuntia viikossa. Avuntarve voi sisältää useampia päivittäisiä käyntejä.

Asiakkaalla ei ole yöaikaisen avun tarvetta.

Palvelun hinnan perusteena on vuorokausihinta. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

4.6. Luokka 3: 2 – 4 tuntia / vrk

Asiakas tarvitsee tukea ja avustamista useissa päivittäisissä toiminnoissa. Asiakas pärjää osin itsenäisesti, mutta tarvitsee läsnä olevaa työntekijää reagoimaan tuen ja avun tarpeisiin. Asiakkaalla voi olla toistuvaa fyysisen avustamisen ja/tai sanallisen ohjauksen tarvetta päivittäisissä toiminnoissa. Asiakkaalla voi olla säännöllisiä sairaanhoidollisia tarpeita.

Asiakkaalla voi olla somaattisia sairauksia, toimintakyvyn puutteita, muistihäiriöitä ja toistuvaa psyykkisen tuen tarvetta. Avustaminen saattaa edellyttää ajoittain kahta avustajaa ja apuvälineiden, kuten esimerkiksi nostolaitteiden käyttöä tai valvontaa esimerkiksi vammasta tai kognitiivisista haasteista johtuen. Asiakasta autetaan päivittäisissä toiminnoissa, sekä kodin ulkopuolisten palvelujen käytössä ja asioinneissa.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon.

Avuntarve sisältää tukea 2–4 tuntia päivässä tai 14 – 28 viikossa. Avuntarve voi sisältää useampia päivittäisiä käyntejä. Palvelua voidaan tarvita kaikkina vuorokauden aikoina. Yöaikainen tuki on toteutettava asiakkaan tarpeen

mukaisella tavalla. Useimmiten riittävää on yöaikaisen tuen toteuttaminen etäyhteydellä.

Palvelun hinnan perusteena on vuorokausihinta. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

4.7. Luokka 4: 4 - 6 tuntia / vrk

Asiakas tarvitsee runsaasti avustamista, tukea ja osin myös valvontaa useimmissa arkielämän toiminnoissa, mutta hän voi selvittää joissakin toiminnoissa osittain itsenäisesti. Asiakas tarvitsee apua päivittäin.

Asiakkaan avun tarvetta ei voida ainakaan kokonaan aikatauluttaa etukäteen ja apua on hälytettäessä oltava nopeasti saatavilla. Avustaminen saattaa ajoittain edellyttää kahta avustajaa tai vaatia erilaisten apuvälineiden, kuten esimerkiksi nostolaitteiden käyttöä. Avustaminen voi olla fyysisesti ja henkisesti raskasta.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon. Asiakkaalla on sairaanhoidollisia tarpeita esimerkiksi lääkkeitä huolehtimista, katetripussin vaihtamista tai katetrointia.

Avuntarve sisältää tukea 4 - 6 tuntia päivässä tai 28 - 42 viikossa. Avuntarve sisältää useampia päivittäisiä käyntejä. Palvelua tarvitaan kaikkina vuorokauden aikoina. Yöaikainen tuki on toteutettava asiakkaan tarpeen mukaisella tavalla.

Palvelun hinnan perusteena on vuorokausihinta. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

4.8. Luokka 5: 6 – 8 tuntia / vrk

Asiakas tarvitsee avustamista ja tukea jatkuvasti lähes kaikissa toiminnoissa. Asiakas saattaa tarvita valvontaa esimerkiksi vamman tai sairauden, hengityksen tukihoitojen tai epilepsian vuoksi. Asiakkaalla on runsaasti tuen, ohjauksen ja valvonnan tarpeita, jotka voivat johtua somaattisesta sairaudesta, itsesäätelyn puutteellisuudesta, toiminnanohjauksen haasteista, psyykkisistä tai kognitiivisista syistä.

Asiakkaan avustaminen saattaa vaatia kahta avustajaa tai erilaisten apuvälineiden, kuten esimerkiksi nostolaitteiden käyttöä. Avustaminen voi olla fyysisesti ja henkisesti raskasta.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon. Asiakkaalla on säännöllisesti sairaanhoidollisia tarpeita esimerkiksi lääkkeitä huolehtiminen, katetripussin vaihtaminen tai säännöllinen katetrointi.

Asiakkaalla on säännöllinen yöaikainen avuntarve, joten palvelua on oltava saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina. Avuntarve sisältää tukea 6 - 8 tuntia päivässä tai 42 - 56 h viikossa.

Palvelun hinnan perusteena on vuorokausihinta. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

4.9. Luokka 6: 8 - 10 tuntia / vrk

Asiakas tarvitsee avustamista, tukea ja osin myös valvontaa kaikissa arkielämän toiminnoissa jatkuvaluonteisesti eri vuorokauden aikoina. Asiakas ei välttämättä kykene itse hälyttämään apua.

Asiakkaalla on erityisen runsas avun ja hoidon tarve, esimerkiksi asiakkaan hengitystä tulee seurata tai asiakkaalla on nielemisvaikeuksia. Asiakkaan avustaminen voi vaatia toistuvasti kahden ohjaajan tukea tai ohjausta sekä erilaisten apuvälineiden, kuten esimerkiksi nostolaitteiden käyttöä. Yöaikaan asiakas tarvitsee säännöllisesti apua esimerkiksi asentohoitoon tai kuivitukseen. Avustaminen voi olla fyysisesti ja henkisesti raskasta.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon. Asiakkaalla on säännöllisesti ja runsaasti sairaanhoidollisia tarpeita ja toimenpiteitä.

Asiakkaalla on säännöllinen yöaikainen avuntarve, joten palvelua on oltava saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina. Avuntarve sisältää tukea 8-10 tuntia päivässä tai 56-70 h viikossa. Yöaikainen tuki toteutuu läsnäolevana.

Palvelun hinnan perusteena on vuorokausihinta. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

4.10. Luokka 7: Yli 10 tuntia / vrk

Asiakas saa erityisen vaativaa ja laaja-alaista palvelua. Asiakkaat voivat olla esimerkiksi vaikeasti monivammaisia tai aivovammaisia. Henkilökunnalta vaaditaan erityisosaamista asiakkaan runsaisiin avun, hoidon, ohjauksen, vuorovaikutuksen ja valvonnan tarpeisiin, sekä erilaisten apuvälineiden käyttämiseen. Asiakas tarvitsee usein kahden ohjaajan tuen tai ohjauksen hoidollisissa tilanteissa. Asiakkaalla on säännöllinen, mahdollisesti kahden työntekijän työpanoksen edellyttävä yöaikainen avun tarve, joten palvelua on oltava saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon. Asiakkaalla on säännöllisesti ja runsaasti sairaanhoidollisia tarpeita ja toimenpiteitä.

Asiakkaan avuntarve sisältää tukea yli 10 tuntia päivässä tai yli 70 h viikossa. Yöaikainen tuki toteutuu läsnäolevana.

Palvelun hinnan perusteena on vuorokausihinta. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

4.11. Luokka 8: Laaja tuntuhinnoiteltu palvelu enintään 24 tuntia / vrk

Luokan 8 palvelua tuotetaan asiakkaan omaan kotiin. Asiakas tarvitsee vammansa tai sairautensa vuoksi apua, hoitoa tai valvontaa jatkuvaluonteisesti, vuorokauden eri aikoina tai muutoin erityisen runsaasti.

Asiakas tarvitsee erityisen vaativaa ja laaja-alaista palvelua. Asiakkaalla voi olla esimerkiksi vaikea monivamma tai aivovamma. Asiakkaalla voi olla nielemisvaikeuksia tai tarvetta hengityksen tukihoidolle.

Palvelua toteuttavilta työntekijöiltä edellytetään vähintään sosiaali- tai terveydenhuollon perustutkintoa (lähihoitaja). Lisäksi työntekijöiltä vaaditaan erityisosaamista asiakkaan runsaisiin avun, hoidon, ohjauksen ja valvonnan tarpeisiin, sekä erilaisten apuvälineiden käyttämiseen.

Asiakkaalla voi olla säännöllinen yöaikainen avun tarve, joten palvelua on oltava saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina.

Asiakkaalla voi olla tarve työntekijän toteuttamille itsehoitoa vastaaville toimenpiteille, jotka liittyvät terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon. Asiakkaalla on säännöllisesti ja runsaasti sairanhoidollisia tarpeita ja toimenpiteitä.

Asiakkaan avuntarve sisältää tukea enintään 24 tuntia päivässä. Tarvittava yöaikainen tuki toteutuu läsnäolevana.

Palvelun hinnan perusteena on tuntihinta. Matka-aikaa ei korvata. Tilaaja korvaa palveluntuottajan matkakustannukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti.

5. Tukitoimet ja työmenetelmät

Asiakkaan yksilöllisen palvelun sisältö perustuu asiakkaan asiakassuunnitelmaan ja sitä täydentävään palvelun toteuttamissuunnitelmaan. Suunnittelu ja siihen kuuluvat tehtävät on kuvattu palvelun yleisten ehtojen kohdassa 6. Asiakaskohtaisen palvelun tilaaminen, suunnittelu ja toteutus.

Palveluun kuuluu asiakkaan tarpeen mukaisesti palvelun toteutus esimerkiksi seuraavilla elämänalueilla ja asioissa. Luettelo ei ole tyhjentävä.

Palveluntuottajan tehtävänä on valita ja toteuttaa kulloinkin asiakkaan palvelutarpeeseen ja asetettuihin tavoitteisiin vastaavat yksilölliset menetelmät ja työtavat.

Kommunikaatio

Palveluun kuuluu asiakkaan kommunikaation ja vuorovaikutuksen selvittäminen ja tuki. Jokaisella asiakkaalla on oikeus mahdollisimman toimivaan kommunikaatioon ja ymmärretyksi tulemiseen. Asiakkaan kommunikaation apuvälineet ovat aktiivisessa käytössä ja työntekijät on perehdytetty niiden käyttöön. Asiakas saa joustavasti tarvitsemansa tuen vuorovaikutukseen.

Itsenäinen elämä

Palveluun kuuluu ohjaus ja tuki itsenäisen elämän kannalta tarvittavien taitojen ja toimintatapojen omaksumiseen. Näitä ovat esimerkiksi vaatehuolto, kodin siisteys, ruuanlaitto, asiointi ja rahankäyttö. Tuessa keskeistä on tarvelähtöisyys, säännöllisyys ja käytännönläheisyys sekä riittävän ajan varaaminen. Tarkoituksena on mahdollistaa asiakkaan omien asioiden hoitaminen mahdollisimman itsenäisesti.

Osallisuus vapaa-ajalla

Palveluun kuuluu asiakkaan osallisuuden edistäminen vapaa-ajalla ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi apua ja kannustusta mieluisaan harrastamiseen, ystävyyssuhteiden ylläpitämiseen sekä muihin aktiviteetteihin, joissa muutkin ihmiset käyvät.

Opinnot ja työllistyminen

Palveluun kuuluu tuki opintoihin hakeutumisessa ja opinnoissa, jos tämä on asiakkaan tavoitteena. Asiakkaan opinnot voivat olla tutkintoon johtavia tai harrastusluonteista opiskelua ja ne voivat pitää sisällä myös verkkopohjaista opiskelua.

Palveluun kuuluu tuki työllisyyspalveluiden hyödyntämiseen asiakkaan kiinnostuksen kohteiden ja toiveiden mukaisesti.

Riippuvuudet

Tarvittaessa palveluun kuuluu tuki päihteettömän elämäntavan omaksumisessa ja ylläpitämisessä sekä muiden riippuvuuksien, kuten peliriippuvuuden torjunnassa, asiakkaan itsemääräämisoikeus huomioiden. Palveluntuottajalla on oltava ajanmukainen ja riittävä osaaminen päihteidenkäyttöön ja riippuvuuksiin liittyvissä asioissa. Palveluntuottajan on tarvittaessa tuettava asiakasta terveydenhuollon päihdehoitoon osallistumisessa ja kuntoutuksessa sekä niiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Mielenterveys

Palveluun kuuluu asiakkaan psyykkisen voinnin ja mielenterveyden tukeminen. Jos asiakkaalla on merkkejä mielenterveyden ongelmista tai hoidon tarpeesta, palveluntuottajan on tarjottava apua tarpeen mukaisesti tutkimuksiin ja hoitoon hakeutumisessa sekä hoitoon osallistumisessa.

Päätöksenteon tukeminen

Palveluun kuuluu tarvittaessa työmenetelmänä asiakkaan päätöksenteon tukeminen. Tuetun päätöksenteon tarkoitus on tukea vammaista henkilöä päätöksenteossa siten, että hän voi tehdä itse omaa elämäänsä koskevia päätöksiä. Tuettu päätöksenteko sisältää tarvittavan tuen asioiden ymmärtämisessä, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa, päätösten seurausten arvioimisessa sekä päätösten tekemisessä ja toteuttamisessa. Henkilö, joka

tukee asiakasta päätöksenteossa ei saa ottaa kantaa asioihin tai päättää asioita vammaisen henkilön puolesta.

Asiakkaan haastavaan käyttöön liittyvä tuki

Asiakkaalla saattaa olla haastavaa käyttäytymistä. Haastava käyttäytyminen voi johtua asiakkaan psyykkisestä voinnista tai ulkoisista tekijöistä. Haastava käyttäytyminen voi ilmentyä ennakoimattomana asiakkaaseen itseensä, toisiin henkilöihin tai ympäristöön kohdistuvana haastavana tai väkivaltaisena käyttäytymisenä.

Palveluun kuuluu haastavasti käyttäytyvän asiakkaan tuki ja ohjaus. Asiakkaan itsemääräämisoikeuden tukeminen ja haastavan käyttäytymisen ennaltaehkäiseminen vaatii erityistä suunnittelua ja panostusta palveluntuottajalta.

Lasten ja lapsiperheiden palvelu

Lapsen palvelu toteutuu yhteistyössä lapsen huoltajien ja muiden lapsesta huolta pitävien aikuisten kanssa.

Lapsen palvelun tarkoituksena on lapsen osallisuuden ja itsenäisen toimijuuden mahdollistaminen lapsen toivomalla tavalla. Palvelun toteutuksessa huomioidaan lapsen itsemääräämisoikeus lapsen ikä- ja kehitystason mukaisesti. Lapsi voi tarvita vammansa vuoksi ikä- tai kehitysvaiheeseen nähden olennaisesti enemmän tukea. Palveluntuottajan tulee ottaa alaikäisen lapsen kohdalla erityisen tarkasti huomioon lapsen yksilölliset ominaisuudet ja niistä johtuvat erityistarpeet.

Mikäli asiakkaalla on lapsia, palveluntuottajan on huomioitava heidät palvelun toteuttamisessa. Työntekijöillä on tällöin oltava valmiudet turvalliseen vuorovaikutukseen myös asiakkaan lasten kanssa. Vastuu lasten kasvatuksesta ja hoidosta on vanhemmilla. Työntekijä avustaa asiakasta lasten hoitoon ja kasvatukseen liittyen tehtävien toteuttamisessa.

Lapsen asumisen tuki ryhmäkodissa

Palvelun toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen ihmissuhteiden jatkuvuuteen ja lapsen oikeuteen pitää yhteyttä hänelle läheisiin henkilöihin. Lasta on kannustettava ja tuettava esimerkiksi yhteydenpidossa vanhempiin, sisaruksiin ja isovanhempiin sekä lapsen ystäviin. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi lapsen saattamista tapaamisiin tai tapaamispaikan

järjestämistä ryhmäkodissa. Tapaavalle läheiselle on tarvittaessa tarjottava apua ja tukea vuorovaikutukseen ja mieluisaan tekemiseen lapsen kanssa.

Lapsen kodin ulkopuolissa asumisen tuessa palveluntuottajan tehtävänä on tukea lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutumista. Lapsen koulunkäyntiä on tuettava lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan ja laajuudessa. Lapsella on oikeus saada tukea ja apua mieluisaan harrastamiseen ja muihin vapaa-ajan aktiviteetteihin. Palveluun kuuluu yhteistyö lapsen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen tai muun lapsen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän kanssa.

Asiakkaan turvallisuudesta huolehtiminen

Palveluun sisältyy tarvittaessa asiakkaan turvallisuudesta huolehtiminen esimerkiksi nostolaitteiden ja siirtymisen apuvälineiden käytössä, liikkumisen apuvälineiden käytössä, liikenteessä kulkemisessa ja liikkumisessa sekä kodinkoneiden ja laitteiden käytössä. Palveluntuottajan on huolehdittava työntekijöiden perehdytyksestä ja ammattitaidosta asiakkaan palvelun toteuttamisessa ja avustamisessa.

6. Asiakkaan terveydenhuollon ja kuntoutuksen tuki

6.1. Terveydenhuolto ja kuntoutus

Palvelun asiakkaat kuuluvat avoterveydenhuollon piiriin, ja vastuu asiakkaan terveyden- ja sairaanhoidosta ja kuntoutuksesta on hyvinvointialueen terveyskeskuksella, kotihoidolla, asiakasta hoitavalla yksityisellä lääkäriillä tai erikoissairaanhoidolla.

Palveluun kuuluu asiakkaan voinnin ja terveydentilan seuranta.

Palveluun kuuluu asiakkaan avustaminen itsehoitoa vastaavissa toimenpiteissä ja lääkehoidossa, joka liittyy terveyden ylläpitoon sekä pitkäaikaisen sairauden ohjeiden mukaiseen hoitoon.

Palveluntuottajan on tarvittaessa tuettava asiakasta pääsyssä tarpeen mukaisten terveydenhuollon palvelujen piiriin. Palveluntuottaja järjestää välttämättömän saattaja-avun lääkäriin, sairaanhoitoon, terveydenhoitoon, apuvälinepalveluun tai kuntoutukseen ja tilaa asiakkaan tarvitseman kuljetuksen. Asiakas maksaa itse kuljetuksen ja käynnistä aiheutuvat terveydenhuollon asiakasmaksut. Tarvittaessa palveluntuottaja avustaa asiakasta Kelan matkakorvausten ja muiden etuuksien hakemisessa.

Palveluun kuuluu tarvittaessa sairaanhoitoa ja sairaanhoidollisten toimenpiteiden toteuttamista. Palvelussa on noudatettava yleisesti hyväksytyjä hoito-ohjeita, kuten Käypä hoito suosituksia. Palveluyksikössä olevien asiakkaiden sairaanhoidollisen tarpeen edellyttäessä yksikössä on oltava käytettävissä sairaanhoitajan resurssi. Sairaanhoitajan resurssia voidaan tarvita esimerkiksi hengityksen tukihoidoja tarvitsevien asiakkaiden palvelun tuottamisessa, yksiköissä, joissa on useita vaativaa lääkettä (N- ja PKV-lääkkeet) tarvitsevia asiakkaita tai asiakkaita, joilla on poikkeuksellisia erityispiirteitä ravitsemuksen toteuttamisessa.

Henkilökunnalle on oltava kirjalliset ohjeet menettelytavoista asiakkaan voinnin heikentymiseen liittyen, lääketieteellisestä konsultaatiosta virka-ajan ulkopuolella sekä hygieniasta ja tapaturmatilanteista. Kun asiakas tarvitsee erityisiä sairaanhoidollisia tarvikkeita, palvelua tuottavan henkilökunnan tulee avustaa asiakasta tuotteiden hankinnassa, mutta asiakas vastaa näiden tarvikkeiden kustannuksista.

Asiakas saa käyttöönsä henkilökohtaiset yksilölliset pienapuvälineet tilaajan kuntoutuspalvelusta, mikäli asiakas tarvitsee näitä itsenäisyyden tai omatoimisuuden turvaamiseksi päivittäisissä toimissaan.

Palveluyksikön henkilöstön on torjuttava tartuntatautilain 17 §:n (21.12.2016/1227) mukaisesti ja suunnitelmallisesti hoitoon liittyviä infektioita, huolehdittava tartunnan torjunnasta ja asiamukaisesta suojauksesta. Infektioiden ehkäisy on huomioitava omavalvonnassa.

Tarvittaessa palveluntuottaja hankkii ja kustantaa työntekijöille avustamisessa välttämättömän suojavaatetuksen tai suojavälineet. Palveluun kuuluvat myös Covid-19 ja siihen rinnastuvien epidemioiden edellyttämät erityisjärjestelyt ja suojavälineet henkilökunnalle.

6.2. Lääkehoito

Jollei lääkehoidon toteuttamisen vastuu ole asiakkaalla itsellään, palveluntuottaja vastaa tarvittaessa lääkärin määräämän lääkehoidon toteuttamisesta.

Palveluntuottaja laatii Sosiaali- ja terveysministeriön voimassa olevan Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen 2021:6 mukaisen kirjallisen lääkehoitosuunnitelman. Palvelussa on oltava nimetty lääkehuollosta vastaava henkilö. Jos palveluntuottaja vastaa lääkehoidon toteuttamisesta, palveluntuottajan vastuulle kuuluu lääkkeiden turvallinen säilytys,

valvonta ja lääkehoidon vaikutusten seuranta yhteistyössä asiakkaan kanssa. Palveluyksikön vastuhenkilö vastaa siitä, että lääkehoitosuunnitelma on ajan- tasainen. Lääkehoitoon osallistuva työntekijä vastaa siitä, että toimii suunnitelman mukaisesti.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että palvelussa käytettävällä henkilöstöllä on vaadittava lääkehoidon osaaminen ja tarvittavat lääkehoitoluvat huomioiden työntekijän peruskoulutus sekä lääkehoidon vaativuus ja luonne. Lääkehoidon perehdytysuunnitelma käydään läpi jokaisen työntekijän kanssa ja se vahvistetaan allekirjoituksella. Työntekijäkohtaisen lääkehoitoluvan myöntää lääkäri, kun lääkehoidon perehdytys on läpikäyty sekä yksikössä tarvittavat teoriaperusteet ja näytöt on suoritettu hyväksytysti. Lääkehoitoon sisältyy varautuminen huumausaineeksi luokiteltavien lääkeaineiden käsittelyyn (PKV- ja N-lääkkeet).

Lääkehoitolupa on voimassa enintään viisi (5) vuotta. Palveluntuottaja ylläpitää seurantaa henkilöstön lääkeluvista. Palveluntuottajan tulee aina pyydetessä esittää lääkehoitosuunnitelma ja henkilöstön lääkeluvat tilaajalle.

Asiakas vastaa itse lääkkeidensä kustannuksista. Palveluntuottajan henkilökunnan tulee tarvittaessa avustaa asiakasta reseptin ja tuotteiden hankinnassa. Asiakkaille, jotka eivät itse kykene toteuttamaan omaa lääkehoitoaan, tulee tarjota lääkkeiden jakopalvelu apteekin koneellisena annosjakeluna. Palveluntuottaja vastaa koneellisen annosjakelun kustannuksista.

Siltä osin kuin palveluntuottaja vastaa asiakkaan lääkehoidosta, lääkkeet säilytetään lukollisessa lääkekaapissa. Kunkin asiakkaan henkilökohtaiset lääkkeet säilytetään erikseen. Yksikössä on suunniteltu suositusten mukainen kulunvalvonta tai turvallinen avainkäytäntö lääkkeiden säilytykseen ja näihin tiloihin pääsemiseksi. Jokaisessa vuorossa on nimetty lääkevastaava. Yksiköllä on selkeä ohjeistus ja käytännöt lääkityspoikkeamien raportointiin.

7. Asumisen tuen toteuttamissuunnitelman tarkempi sisältö

Asiakaskohtaisen palvelun tilaaminen, suunnittelu ja toteutus on kuvattu liitteen Palvelujen yleiset ehdot luvussa 6.

Asumisen tuen toteuttamissuunnitelmassa on kuvattava, miten palvelu toteuttaa asiakkaan yksilöllisen asiakassuunnitelman ja palveluluokan mukaisen palvelun.

Asumisen tuen toteutussuunnitelman on sisällettävä **konkreettinen toteuttamisen kuvaus ja aikataulu** vähintään seuraavilla osa-alueilla:

1. Asiakkaan asumisen tuen konkreettinen sisältö ja toteutus
2. Työtavat, joilla vastataan asiakkaan tarpeeseen ja tuetaan asiakkaan omia elämän tavoitteita
3. Työtavat, joilla tuetaan ja edistetään asiakkaan itsemääräämisoikeuden toteutumista
4. Työtavat ja tiedot siitä, miten asiakkaan kuntoutusta ja terveydenhuollon toteutumista tuetaan
5. Tiedot siitä, miten asiakkaan mahdollisia kommunikaation apuvälineitä käytetään ja vuorovaikutusta tuetaan
6. Tiedot siitä, miten asiakkaan muita apuvälineitä käytetään
7. Työtavat, joilla asiakkaan sosiaalista vuorovaikutusta ja osallisuutta tuetaan
8. Työtavat, joilla palveluntuottaja tekee yhteistyötä asiakkaan läheisten ja lapsen huoltajan kanssa
9. Tiedot lapsen koulukäynnin ja yhteydenpidon tukemisesta lapsen kodin ulkopuolisessa asumisen tuessa
10. Vaativan moniammatillisen tuen asiakkaan kohdalla: mitkä ja miten vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä toteuttaa palvelua
11. Tiedot yhteistyöstä muiden palvelunantajien ja tilaajan kanssa

8. Asiakkaan itsemääräämisoikeus asumisen tuen palvelussa

Palveluntuottajan yleiset velvollisuuden asiakkaan itsemääräämisoikeuden tukemisessa on kuvattu liitteen palvelujen yleiset ehdot luvussa 4 Asiakkaan itsemääräämisoikeus ja osallistuminen. Sen lisäksi palveluntuottajan on asumisen tuessa noudatettava tämän luvun mukaisia ehtoja.

Asumisen tuen palvelussa asiakkaan itsemääräämisoikeuden varmistaminen ja tukeminen tarkoittaa esimerkiksi seuraavia asioita:

- Asiakkaalla on mahdollisuus elämään omassa vuorokausirytmisään
- Asiakas saa apua ja tukea vapaa-ajan suunnitteluun ja toteutukseen
- Asiakkaan omaa asuntoa tai huonetta kunnioitetaan

- Toimintoja toteutetaan asiakkaalle sopivien aikataulujen mukaisesti
- Asiakkaille, joilla on erityisen paljon haasteita esimerkiksi kommunikaatiossa, tarjotaan konkreettisia vaihtoehtoja, joista asiakas voi itse valita haluamansa.

9. Toimintayksikön erityisosaaminen

Palveluun kuuluu syvällinen perehtyminen hankinnan kohteena olevan palvelun toteuttamiseen ja asiakkaisiin.

Erytisosaaminen on syvällistä tiettyyn menetelmään tai asiakasryhmään liittyvää osaamista tai suuntautumista, jonka perusteena ovat esimerkiksi erityiskoulutetut työntekijät, erityiset menetelmät tai erityinen moniammatillinen taustaosaaminen, joka on asiakastyön käytössä.

Tilaaaja käyttää palveluntuottajan kuvaamia erityisosaamisia apuna etsiessään asiakkaalle sopivaa palvelua ja palveluntuottajaa.

Tilaaaja on tunnistanut tarpeen ainakin seuraaville erityisosaamisille. Palveluntuottaja voi kuvata myös muita erityisosaamisia.

- Vammaisten lasten palvelun erityisosaaminen
- Lapsiperheiden palveluiden erityisosaaminen
- Ikääntyneiden vammaisten henkilöiden palvelun erityisosaaminen
- Puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiokeinojen kuten tukiviittomien, kuvakommunikaation ja bliss-kielen erityisosaaminen
- Autismikirjon asiakkaiden tarpeisiin liittyvä erityisosaaminen
- Kehitysvammaisuuteen liittyvä erityisosaaminen
- Neuropsykiatriin häiriöihin liittyvä erityisosaaminen
- Aivovammaisuuteen liittyvä erityisosaaminen
- ALS:n, MS-taudin tai muun pitkäaikaisen sairauden hoitoon liittyvä erityisosaaminen
- Näkö- ja kuulovammaisuuteen liittyvä erityisosaaminen
- Päihteiden käytön tai muiden riippuvuuksien ennaltaehkäisyyn ja kuntoutumisen tukeen liittyvä erityisosaaminen.

10. Asiakkaan palvelun keskeytyminen ja päättyminen

Asumisen tuen palvelun keskeytystilanteissa noudatetaan seuraavia ehtoja:

- Asiakkaan palvelu päättyy sovitun asiakaskohtaisen palvelujakson päättyessä tai tilaajan päätöksellä. Tilaajalla on oikeus irtisanoa asiakaskohtainen asumispalvelu noudattamalla yhden (1) kuukauden irtisanomisaikaa. Tilaajan irtisanomisoikeus koskee myös määräaikaista jaksoa. Tilaajalla ei ole velvollisuutta maksaa palvelun hintaa irtisanomisajalta, jos palveluntuottaja saa paikkaan toisen asiakkaan.
- Asumisen tuen palveluissa, jossa asunnon on järjestänyt palveluntuottaja, asiakaskohtaisen palvelun irtisanomisaika on kuusi (6) kuukautta silloin, kun asiakaskohtainen palvelu päättyy palveluntuottajan aloitteesta. Tilaaja pyrkii löytämään asiakkaan tarpeen mukaisen palvelun mahdollisimman pian. Muissa palveluissa asiakaskohtaisen palvelun irtisanomisaika on kaksi (2) kuukautta silloin, kun asiakaskohtainen palvelu päättyy palveluntuottajan aloitteesta.
- Jos asiakaskohtainen palvelu keskeytyy suunnitellusti esimerkiksi kuntoutusjakson, matkan, loman tai muun vastaavan syyn vuoksi (suunniteltu keskeytys), tilaaja maksaa 30 % sovitusta hinnasta enintään (2) kahden kuukauden ajan. Tämän jälkeen tilaajan maksuvelvollisuus lakkaa. Suunnitellusta keskeytyksestä on kyse, jos palveluntuottaja on saanut siitä tiedon viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen keskeytyksen alkua. Jos suunniteltu keskeytys jatkuu yli kaksi (2) kuukautta, ja tilaaja haluaa pitää paikan varattuna, tilaaja on velvollinen maksamaan palveluntuottajan kanssa sovitun hinnan osan, kuitenkin enintään 20 % sovitusta hinnasta, kunnes asiakas palaa tai tilaaja irtisanoo asiakaskohtaisen palvelun.
- Jos asiakaskohtaisen palvelun keskeytys johtuu muusta syystä (suunnittelematon keskeytys), tilaaja maksaa keskeytyksen ensimmäisen seitsemän (7) vuorokauden ajan palvelun sovitun hinnan. Suunnittelemattoman keskeytyksen seuraavien 8 – 14 vuorokauden osalta tilaaja maksaa 50 % sovitusta hinnasta. Tämän jälkeen tilaajan maksuvelvollisuus lakkaa. Palveluntuottajan on tiedusteltava tilaajalta ennen edellä mainitun tilaajan maksuvelvollisuuden päättymistä, haluaako tilaaja pitää palvelupaikan varattuna. Jos tilaaja ilmoittaa haluavansa pitää palvelupaikan varattuna, tilaaja on kahden (2) kuukauden ajan velvollinen maksamaan palveluntuottajan kanssa sovitun hinnan osan, kuitenkin

enintään 30 % sovitusta hinnasta, kunnes asiakas palaa tai tilaaja irtisanoo asiakaskohtaisen palvelun. Tämän jälkeen hinta on enintään 20 % asiakaskohtaisen palvelun hinnasta.

- Jos sovittu kokeilujakso katkeaa, tilaajan maksuvelvollisuus päättyy seitsemän (7) päivän kuluttua jakson katkeamisesta. Kuukausihinnasta saadaan vuorokausihinta jakamalla se luvulla 30.
- Asiakkaalla on mahdollisuus palata asumispalveluun milloin tahansa keskeytyksen aikana. Palveluntuottajalla on tällöin oikeus laskutukseen asiakkaan paluupäivästä lähtien.
- Palvelun alkaessa tulopäivä lasketaan laskutettavaksi päiväksi. Palvelun keskeytyessä tai päättyessä asiakkaan lähtöpäivää ei lasketa laskutettavaksi päiväksi. Mikäli palvelu päättyy etukäteen sovitusti, tilaajan maksuvelvollisuus lakkaa viimeistä edellisenä palvelupäivänä. Mikäli palvelu päättyy etukäteen ilmoittamatta (esimerkiksi asiakkaan kuoleman tai muun syyn takia) tilaajan maksuvelvollisuus päättyy seitsemän (7) vuorokauden kuluttua viimeisestä palvelupäivästä.
- Tuntihintaan perustuvassa asumisen tuen palvelussa palveluntuottajalla on oikeus laskuttaa etukäteen sovitut, suunnitelman mukaiset käynnit, jos asiakas peruuttaa käynnin myöhemmin kuin vuorokautta (24 h) ennen käynnin alkamisaikaa.

11. Palveluntuottajan asunnot ja muut palvelut

11.1. Asunnot

Palveluntuottajan järjestämän asunnon tulee olla riittävän tilava asiakkaalle ja välttämättömille apuvälineille sekä hänen avustamiselleen. Asiakkaan omassa käytössä olevan tilan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 20 m², johon sisältyy esteetön ja varustettu saniteettitila (wc ja suihku), jonka pinta-ala on vähintään 4 m². Saniteettitila sisältyy vähimmäispinta-alaan. Yksityisessä tilassa voi olla minikeittiö tai mahdollisuus minikeittiövarustukseen. Mikäli palveluntuottaja on kuitenkin saanut yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain tarkoittaman lupaviranomaisen luvan toimintaan edellä mainituista poikkeaville tilaratkaisuille, se voidaan hyväksyä mukaan hankintaan.

Asunnossa on oltava valmiudet yksilöllisten apuvälineiden asentamiselle ja käytölle tarpeen mukaan. palveluntuottajalla tulee lisäksi olla toiminnan edellyttämät muut tilat sekä toimintaympäristö, jotka mahdollistavat toimintayksikön asiakaskohderyhmän mukaisten asiakkaiden asumispalveluiden tuottamisen.

Asiakkaalla on tarvittaessa mahdollisuus vaihtaa asuntoa palveluntuottajan samassa yksikössä tai ryhmässä sijaitsevaan toiseen vapaaseen asuntoon, vaikka asiakkaan palvelutarve ei olisi muuttunut. Asunnon vaihdosta sovietaan asiakkaan, asiakkaan asiasta vastaavan vammaispalvelun työntekijän ja palveluntuottajan kesken.

Asuntojen on täytettävä rakentamisajankohdan mukaiset esteettömyyttä koskevat säädökset ja määräykset.

Asumisyksikössä ja ryhmäkodissa on oltava asiakkaiden käyttöön yhteisiä tiloja, joiden kalustamisesta ja ylläpidosta palveluntuottaja vastaa. Yhteiset tilat ovat turvalliset ja soveltuvat vammaisille henkilöille. Yhteiset tilat on varustettu riittävillä apuvälineillä, jotka turvaavat mahdollisimman omatoimisen tai avustetun liikkumisen ja siirtymisen. Yhteisissä tiloissa on riittävä määrä tuki-kaiteita ja tarkoituksenmukaisia kalusteita myös asiakkaille, joiden toimintakyky on merkittävän alentunut. Tilat tukevat sosiaalista kanssakäymistä, asiakkaiden aktiviteetteja, sekä harrastustoimintaa.

Asumisyksikön tiloista on oltava esteetön pääsy ulkoilemaan vuodenajasta riippumatta. Ulkoiluun tarkoitettujen tilojen tulee olla esteettömiä, turvallisia ja liikkumisen apuvälineillä omatoimisesti saavutettavissa. Päivittäinen ulkoilumahdollisuus tulee tarjota myös asiakkaille, jotka tarvitsevat siihen henkilökunnan apua ja tukea. Asiakkaan tulee voida siirtyä ulkoilemaan avustettuna huoneestaan myös silloin, jos toimintakyky ei salli vuoteesta nousemista. Palveluntuottajalla tulee olla kirjallinen dokumentointijärjestelmä, josta tilaaja voi tarkistaa jokaisen asiakkaan osalta ulkoilumahdollisuuksien tarjoamisen ja toteutuneet ulkoilut.

Mikäli asumisyksikössä on parvekkeet ja/tai terassit, on ne mitoittettava siten, että myös apuvälineitä käyttävät asiakkaat voivat liikkua tiloissa. Kerrostaloissa sijaitsevista tai monikerroksisissa asumisyksiköissä on oltava riittävän tilava hissi.

Palveluntuottaja vastaa yhteiskäytössä olevista sisä- ja ulkotiloista kalusteineen niin, että ne ovat asianmukaisia ja viihtyisiä. Henkilökunta toimii asuin- ympäristön viihtyvyyden ja kodikkuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

11.2. Asuntojen sijainti

Palveluntuottajan tarjoamien asuntojen, asumisryhmän tai ryhmäasumisen palveluyksikön on sijoitettava Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen tai Kymenlaakson maakunnan alueella.

Tavoitteena on, että asunnot sijaitsevat hyvien, esteettömien julkisten joukko-liikenneyhteyksien varrella ja päivittäispalveluiden lähellä.

11.3. Asuntojen vuokrasopimus ja vuokra

Palveluntuottajan järjestämän asunnon vuokraamisesta laaditaan laissa asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/95) mukainen vuokrasopimus.

Asiakkaalta perittävä vuokra (sisältäen vesimaksun ja lämmityskustannukset) ei saa ylittää Kansaneläkelaitoksen myöntämän asumistuen asumismenojen enimmäismäärää, ellei yhden asukkaan käytössä olevan asunnon koko ole suurempi kuin 28 m². Vuokran tulee kuitenkin noudattaa alueen kohtuullista vuokratasoa. Vuokran on sisällettävä käyttösähkön osuus, ellei asunnossa ole asuntokohtaista sähkömittaria sähkönkulutuksen todentamiseen. Asiakkaalta ei ole sallittua periä erillistä maksua yhteisten tilojen käytöstä.

11.4. Välineet ja laitteet

Asiakkaan henkilökohtaiset apuvälineet, kuten rollaattori, pyörätuoli ja geriatrinen tuoli myönnetään asiakkaalle tilaajan apuvälineyksikön toimesta. Palveluntuottajan tehtävänä on hankkia ja kustantaa henkilöstön työskentelyä helpottavat ergonomia-apuvälineet, kuten sairaalasängyt ja nostolaitteet.

Palveluntuottaja työnantajana hankkii ja kustantaa työntekijöille avustamisessa välttämättömän suojavaatetuksen tai suojavälineet (esimerkiksi MRS-asiakkaiden tarvitsemat suojavälineet).

Vaikeasti vammaisille kohdennetuissa asumisyksikössä tulee palveluntuottajan toimesta olla sähkökäyttöiset sairaalasängyt, painehaavapatjat eri riskiluokille, henkilönostolaitteet ja liinat, säädettävä suihkupyörätuoli ja/tai suihkuvaunu, WC-korottaja, tukikahvat ja aterioinnissa tarvittavat apuvälineet. Lisäksi palveluntuottaja vastaa ulko-oven ja asiakkaan asunnon oven sähköisestä ovimekanismista.

Kustannusvastuu on tarkemmin kuvattu **LIITTEESSÄ XXX** prosessi- ja kustannusvastuutaulukko.

11.5. Ateriapalvelu

Asiakkaalla tulee mahdollisuus valita joustavasti, miten hän ruokailee arjessaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi mahdollisuutta ruokailla yhteisessä ruokailutilassa (asumisyksikkö), omassa asunnossaan, asumisyksikön ulkopuolella taikka valmistaa ruokaa itse omatoimisesti tai avustettuna. Asiakkaan omaan kotiin tuotettavaan asumisen tukeen ei sisälly ateriapalvelua pakollisena vaatimuksena.

Ateriapalveluun kuuluu aamiainen, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala. Ateriapalvelussa on huomioitava asiakkaiden tarpeen mukaiset erityisruokavaliot, kuten laktoositon, maidoton, gluteeniton, vehnätön, kasvis ja vegaaninen ruokavaliot sekä allergiaruokavaliot. Asiakkailla on oltava mahdollisuus esittää toiveita liittyen tarjottavaan ruokaan ja ruokailuun.

Asiakas päättää itse oman ateriapalvelunsa tarpeen ja laajuuden. Asiakas voi valita kuinka moneen ateriointiin hän päivässä osallistuu ja maksaa tällöin vain käytettyjen aterioiden lukumäärän mukaan. Asiakkaalla on oikeus peruuttaa tilattu ateria ilman kustannuksia ilmoittamalla siitä viimeistään vuorokautta aikaisemmin. Jos asiakas valmistaa itse ateriansa henkilökunnan avustuksella, hän maksaa itse aterioiden valmistukseen käytettävät tarvikkeet ja ruoan valmistamiseen tarvittavat muut kustannukset, mutta ei ateriamaksua.

Palveluntuottajan ateriapalvelun on oltava ajankohtaisten ravitsemussuositusten mukainen ja asiakaskunnan tarpeet huomioiden riittävän ravitseva. Ruuan on oltava maukasta ja vaihtelevaa ja ruokalistan kierron on vähintään viisi viikkoa. Raaka-aineet ovat monipuolisia ja vihanneksia tai hedelmiä on tarjolla kaikilla aterioilla. Puuro ei saa olla pääruoka eikä päivän molemmilla aterioilla tarjota keittoa. Ruuan esillepanoon ja kattaukseen kiinnitetään huomiota. Ruuassa huomioidaan monipuolisesti kauden raaka-aineet. Ruokailussa huomioidaan yleiset juhlapäivät ja asiakkaiden merkkipäivät monipuolisesti.

Tilaaaja maksaa palveluntuottajalle asiakkaan ateriamaksua vastaavan korvauksen. Ateriamaksu saa olla tilaajan kulloinkin vahvistaman enimmäismäärän mukainen maksu. Ateriamaksu on tällä hetkellä 16 €/asiakas/vrk.

11.6. Ylläpitomaksu

Asiakas maksaa itse asunnon vuokran, muut asumiseen liittyvät kustannuksensa ja omat elämismenonsa. Elämismenoilla tarkoitetaan jokapäiväisiä menoja, joita tarvitaan tavanomaisissa päivittäisissä toimissa kuten esimerkiksi ruokatarvikkeet, sähkö-, internet- ja puhelinkulut, lääkkeet, henkilökohtainen hygienia, terveydenhuollon menot, parturi- ja kampaamokulut, harrastukset, vaatemenot ja matkakustannukset.

Palveluntuottaja voi hankkia edellä mainittua, asiakkaan kustannettavia tarvikkeita tai palveluja yhteishankintana asiakkaiden käyttöön. Palveluntuottajalla on tällöin oikeus asiakaskohtaiseen ylläpitomaksuun, jonka suuruus on enintään 41,80 euroa kuukaudessa. Tilaaja voi muuttaa ylläpitomaksua päätöksellään. Ylläpitomaksua ei muuteta sopimuksen mukaisen hinnanmuutosehdon perusteella, vaan se on kiinteä maksu. Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä yhteishankinnasta, ja hankkia tarvikkeet itse tai avustettuna. Tällöin ylläpitomaksua ei peritä.

Jos palveluntuottaja toteuttaa yhteishankinnan, ylläpitomaksuun on sisällyttävä vähintään

- Internet
- Wc- ja käsipyyhepaperit sekä roskapussit
- Asiakkaan käyttöön tulevat pesuaineet
- Siivoustarvikkeet
- Saunan käyttö
- Yhteiseen käyttöön hankittavat lehdet, pelit, askartelutarvikkeet

Palveluntuottaja perii ylläpitomaksun tilaajalta asiakkaiden käytön mukaisesti. Palveluntuottaja toimittaa laskun mukana asiakaskohtaisen erittelyn. Tilaaja laskuttaa ylläpitomaksun asiakkaalta.

12. Henkilöstö

12.1. Yleiset henkilöstövaatimukset

Noudatettavat yleiset henkilöstövaatimukset on kuvattu liitteen Palvelujen yleiset ehdot luvussa 9.

12.2. Palveluyksikön vastuhenkilö

Palveluyksikön vastuuhenkilön on täytettävä valvontaviranomaisen rekisteröintipäätöksessään asettamat, kulloinkin voimassa olevat vaatimukset.

Palveluyksikön vastuuhenkilö vastaa siitä, että yksikössä toteutettavat palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Tilaaaja edellyttää, että palveluyksikön vastuuhenkilö täyttää vähintään seuraavat vaatimukset:

- Vastuuhenkilöllä on vähintään yhden (1) vuoden työkokemus vammaisten henkilöiden asumispalveluista tai asumista ja arkea tukevista kotiin annettavista palveluista.
- Vastuuhenkilöllä on vähintään yhden (1) vuoden työkokemus johtamistehtävistä sosiaali- ja/tai terveyspalveluista. Myös tiimivastavana toimiminen on hyväksyttävää johtamiskokemusta, jos tehtävään on kuulunut henkilöstöhallintoa.

Yhdelle vastuuhenkilölle määritellyn toiminta-alueen, palveluiden tai henkilökunnan määrän tulee olla sellainen, että vastuuhenkilö voi tosiasiallisesti vastata palvelun laadusta ja asiakasturvallisuudesta.

Vastuuhenkilöllä on oltava hyvä suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito.

12.3. Palveluyksikön henkilöstö

Palveluyksikössä on noudatettava valvontaviranomaisen luvan tai rekisteröinnin mukaista henkilöstömitoitusta ja henkilöstörakennetta. Henkilöstömitoituksen on oltava vähintään asiakkaan palvelutason mukainen.

Palveluyksikössä on oltava riittävästi pysyvää henkilöstöä asiakkaiden palvelun jatkuvuuden ja pysyvyyden varmistamiseksi. Lähtökohtana on, että **vähintään 70 %:lla hoitoon ja hoivaan osallistuvista työntekijöistä on oltava laissa sosiaalihuollon (2015/817) ammattihenkilöistä tai laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (1994/559) säädetty kelpoisuus**. Soveltuvia koulustaustoja ovat esimerkiksi sairaan-, tai terveydenhoitaja, toiminta- tai fysioterapeutti, sosionomi sekä lähihoitaja. Myös muut sosiaali- ja terveydenhuollon koulutukset voivat tulla kyseeseen, jos ne vastaavat palveluyksikön asiakkaiden tarpeisiin.

Muut kuin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitutkinnon suorittaneet työntekijät eivät voi osallistua asiakkaiden terveydenhuollon tai lääkehoidon

toteuttamiseen, asiakkaan itsehoitoon kuuluvien toimenpiteiden tukemista lukuun ottamatta.

Jos palveluyksikön rekisteröintipäätös sallii, yksikössä voi työskennellä hoitoon ja hoivaan osallistuvina työntekijöinä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden lisäksi esimerkiksi yhteisöpedagogeja, kasvatusta, ohjausta ja koulutusalan tutkinnon suorittaneita. Näiden ryhmien työpanos voidaan tällöin laskea hoidon ja hoivan henkilöstömitoitukseen.

Yksikössä voi olla hoiva-avustajakoulutuksen suorittaneita henkilöitä kaksi (2) kymmentä (10) sosiaali-, terveys- tai kasvatusta ja ohjausalan tutkinnon suorittanutta työntekijää kohden.

Kaikilla työntekijöillä on oltava asiakkaan palvelun edellyttämä, riittävä suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Henkilöstö on koulutettu ja perehdytetty asiakkaiden tarvitsemaan puhetta korvaavaan ja täydentävään kommunikaatioon ja kommunikaatiovälineiden käyttöön. Uusien työntekijöiden osaaminen varmistetaan todennettavasti.

Lapsia hoitavalla henkilöstöllä on oltava soveltuva osaaminen ja koulutus lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyen. Tämä voi olla esimerkiksi lähihoitajan suuntautumisena lapset ja nuoret tai lisäkoulutuksena Lapset puheeksi -koulutus, Nepsy-koulutus tai muu vastaava koulutus. Lapsen palveluiden toteuttamisessa on lisäksi oltava käytettävissä lapsen tarpeisiin nähden riittävä sosiaaliryhtymän, psykologian, lääketieteen ja tarvittaessa muidenkin alojen asiantuntemus.

Asiakkaan saattohoidon toteuttamiseen osallistuvalla henkilöstöllä on oltava riittävä sairaanhoidollinen osaaminen saattohoidon toteuttamiseen. Tämä tarkoittaa terveydenhuollon ammattihenkilöä, jolla on kokemusta tai osaamista saattohoidosta lääkärin saattohoitosuunnitelman mukaisesti.

Vähintään 70 % asumisyksikön henkilöstöstä on oltava ajantasainen EA 1 tasoisen ensiapukoulutus. Ympäri vuorokautisissa asumispalveluissa jokaisessa työvuorossa tulee olla vähintään yksi ensiapukoulutuksen suorittanut työntekijä. Omaan kotiin vietävissä palveluissa kaikilta työntekijöiltä edellytetään EA 1 tasoista ensiapukoulutusta.

Vähintään 70 % henkilöstöstä on oltava voimassa oleva hygieniapassi, jos asumisyksikön keittiö on elintarvikehuoneisto ja työntekijä käsittelee pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita.

12.4. Asiakkaan vastuuhjaaja

Palveluntuottajan on nimettävä jokaiselle asiakkaalle vastuuhjaaja. Vastuuhjaaja on asiakkaan luottohenkilö, jolla on aina ajankohtainen tieto asiakkaan tarpeista, toiveista ja kokonaistilanteesta. Vastuuhjaaja avustaa asiakasta esimerkiksi sosiaalisten kontaktien ylläpidossa, hankintojen tekemisessä, mielekkäiden harrastusten/toimintojen löytämisessä. Vastuuhjaaja vastaa asiakkaan palvelun toteuttamissuunnitelman laatimisesta, päivittämisestä ja arvioinnista. Vastuuhjaaja toimii tarvittaessa asiakkaan yhteyshenkilönä asumisyksikön ulkopuolelle. Vastuuhjaaja osallistuu tilaajan pyynnöstä asiakasta koskeviin neuvotteluihin ja yhteistyöhön.

Tavoitteena on, että asiakkaan ja vastuuhjaajan suhde olisi mahdollisimman pysyvä. Palveluntuottajan on vältettävä vastuuhjaajan vaihdoksia. Asiakkaalla on oltava mahdollisuus vaikuttaa vastuuhjaajan valintaan. Jos suhde ei toimi, voidaan asiakkaan ja palveluntuottajan yhteistyössä sopia vastuuhjaajan vaihtamisesta.

Vastuuhjaajalle on nimettävä sijainen pidempien poissaolojen ja lomien ajaksi.

12.5. Opiskelijat ja oppisopimusopiskelijat

Palveluntuottajalla on oikeus käyttää sellaista opiskelijaa, joka on suorittanut 2/3 laillistetun ammattihenkilön tai nimekesuojatuista opinnoista. Palveluntuottajan on tällöin huolehdittava myös muiden opiskelijan käyttöä koskevien edellytysten täyttymisestä. Opiskelijoita käyttäessään palveluntuottajan on huolehdittava hankinnanosaakohtaisten vaatimusten täyttymisestä.

Palveluntuottajalla voi olla työntekijöitä, jotka opiskelevat oppisopimuksella jotain palvelun tuottamisessa sallittua koulutusta. Hoiva-avustaja koulutuksen toteuttaminen oppisopimuksella ei kuitenkaan ole mahdollista. Oppisopimus-koulutettavia voi olla enintään 1 / 10 koulutusvaatimuksia vastaavaa työntekijää kohden. Jos palveluyksikön rekisteröintipäätös sallii, oppisopimusopiskelija voidaan laskea henkilömitoitukseen heti koulutuksen alettua. Oppisopimusopiskelijalla on oltava työpaikalla nimetty ohjauksesta vastaava henkilö, sekä jokaisessa työvuorossa työvuorokohtaisesti nimetty ohjausvastuullinen, koulutusvaatimukset täyttävä työntekijä.

12.6. Avustava henkilöstö

Yksiköissä voi olla erikseen avustava henkilökunta, joka vastaa yksikön siivouksesta ja ruokahuollosta. Avustavaa henkilökuntaa ei lasketa luvan- tai rekisteröintipäätöksen mukaiseen henkilöstömitoitukseen.

12.7. Henkilöstömitoitus ja sen laskeminen

Henkilökuntaa on oltava työvuorokohtaisesti rakenteellisesti ja määrällisesti riittävästi. Jokaisessa työvuorossa tulee olla vähintään yksi lääkeluvallinen sosiaali- tai terveydenhuollon koulutuksen saanut työntekijä. Hoiva-avustajia tai opiskelijoita voi olla työvuorossa kerralla enintään yksi (1) kahta (2) koulutettua työntekijää kohden.

Toteutunut henkilöstömitoitus tarkoittaa yksikössä paikalla olevien välitöntä asiakastyötä tekevien työntekijöiden työpanosta suhteessa yksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään. Välillistä työtä ei oteta huomioon henkilöstömitoituksessa. Toteutuneen henkilöstömitoituksen laskemisen perusteena on 100 % työpanos palvelukuvauksen mukaisiin tehtäviin.

Esimerkki: Henkilöstömitoitus on 0,7. Jos yksikössä on 10 asiakasta mitoituksella 0,7 on yksikössä oltava 7 työntekijää 100 % palveluun kohdistuvalla työpanoksella.

Välittömällä asiakastyöllä tarkoitetaan asiakkaalle annettavaa hoitoa ja huolenpitoa, ohjausta ja neuvontaa sekä asiakkaan kuntoutusta edistäviä tehtäviä. Välittömään asiakastyöhön kuuluu asiointi ja arjen toimintojen toteuttaminen yhdessä asiakkaan kanssa. Välitön asiakastyö kattaa asiakkaan hyvinvoinnin ja terveydenhuollon tukemisen, osallisuuden ja vuorovaikutuksen tukemisen ja yhteistyön omaisten, läheisten ja edunvalvojan kanssa. Lisäksi asiakasta koskevien tietojen kirjaaminen, suunnitelmien laatiminen ja päivittäminen, terveydenhuollon ja muun kuntoutuksen tukeminen sekä monialainen yhteistyö on välitöntä asiakastyötä.

Välillisellä työllä tarkoitetaan asiakkaiden välitöntä palvelua mahdollistavia tehtäviä, kuten huoneiden ja yhteisten tilojen siivousta, pyykki- ja kiinteistöhuoltoa sekä ruoan valmistusta ja lämmitystä, sekä yksikön johtajan ja vastuuhenkilön esimies- ja hallinnollista työtä. Välillistä työtä ei huomioida hoivan mitoituksessa.